

Cele mai frumoase LECTURI

ANTOLOGIE DE TEXTE LITERARE

Clasa a III-a

*În conformitate cu programa
Ministerului Educației și Cercetării*

Ion Agârbiceanu	
La săniuș	7
I. Al. Brătescu-Voinești	
Puiul.....	9
Vasile Alecsandri	
Crai-nou	16
Cinel-cinel.....	21
George Coșbuc	
Lordul John.....	23
Noapte de vară	25
Nunta Zamfirei.....	27
Noi vrem pământ!	35
Mihai Eminescu	
Povestea codrului.....	38
O, rămâi	41
Freamăt de codru	42
Pe lângă plopii fără soț	45
Fiind băiet păduri cutreieram	47
Emil Gârleanu	
Călătoare!.....	49
Musculița	52
Cântărețul.....	54
Hoinar	56
În curtea mea.....	60
După asemănarea lor.....	63
I. L. Caragiale	
Vizită.....	66
Ion Creangă	
Amintiri din copilărie II.....	73
Cezar Petrescu	
Fram, ursul polar.....	104
Otilia Cazimir	
Scrisoare	122
La drum.....	123
Elena Farago	
Rândunica	124
Puișorul moțat.....	126
Octavian Goga	
Dascălul	128
Pe înserate	131
Bătrâni.....	132
Edmondo de Amicis	
Cuore, inimă de copil.....	133
Mark Twain	
Aventurile lui Tom Sawyer ..	133
Johanna Spyri	
Heidi	168
J. R. Kypling	
Cartea junglei.....	187
Jack London	
Colț Alb.....	230
Carlo Collodi	
Pinocchio	241
G.A. Burger	
Aventurile baronului von Munchhausen	253
Călătorie pe o ghiulea, o călătorie în Lună și alte povestiri minunate	269
Jonathan Swift	
Călătoriile lui Gulliver.....	272
Lewis Carroll	
Alice în Țara Minunilor	298
Alphonse Daudet	
Uimitoarele aventuri ale lui Tartarin din Tarascon	320
F.H. Burnett	
Prințul pierdut	328

La săniuș

La începutul săptămânii fluturau rar câțiva fulgi de nea prin văzduhul sur. Se opreau pentru o clipă nehotărâți, apoi coborau iar și iar se opreau. Parcă le părea rău după înălțimile din care veneau. Numai la o săptămână și iarna s-a înstăpânit peste lume, până la marginea zării.

— Cojoc gros ca în anul acesta n-a mai avut dumneaiei demult, vorbesc între ei bătrânii.

Ulițele satului sunt acoperite de un covor alb și gros. Casele par mai mici, dormitând sub acoperișurile grele. Gerul s-a mai muiat și copiii satului au și pornit cu săniuțele pe coastă. Locul e larg, așa încât pot pleca deodată zeci de săniuțe ce vin ca trăsnetul până la poale.

Mult s-au mai rugat Vasilică și Niculăiță de părinți să-i lase și pe ei cu săniuța.

— Dacă pățiți ceva? Acolo sunt și sănii mai mari care vă pot doborî.

Dar, până la urmă, au primit îngăduința. Se făcură amândoi cai și porniră în fugă către coasta săniușului. Obrajii le ardeau de bucurie și ochii le scânteiau.

— Șezi tu înainte, Vasilică!

— Ba șezi tu!

— Să șadă cel care știe sania mai bine, zise un băiat de alături.

Până la urmă se așeză Vasilică în față. Apoi ceru să conducă și Niculiță.

Sania se răsturnă de două ori. Trecu la cârmă iar Vasilică. Și tot așa, nici nu știau cum fuge timpul.

Se însera când copiii intrară în curte.

— Acum se vine? le striga mama. N-ați pățit nimic?

— N-am pățit. Și copiii intrară bucuroși în casă, cu gândul că a doua zi vor merge iar la săniat.

Puiul

Într-o primăvară, o prepeliță aproape moartă de oboseală - că venea de departe, tocmai din Africa - s-a lăsat din zbor într-un lan verde de grâu, la marginea unui lăstar. După ce s-a odihnit vreo câteva zile, a început să adune bețișoare, foi uscate, paie și fire de fân și și-a făcut un cuib pe un mușuroi de pământ, mai sus, ca să nu i-l înece ploile; pe urmă, șapte zile de-a rândul a ouat câte un ou, în tot șapte ouă mici ca niște cofeturi și a început să le clocească. Ai văzut cum stă găina pe ouă? Așa stă și ea, doar că ea în loc să stea în coteț, stă afară în grâu; și ploua, ploua de vărsa și ea nu se mișca, ca nu cumva să pătrunză o picătură de ploaie la ouă. După trei săptămâni i-au ieșit niște pui drăguți, nu goi ca puii de vrabie, îmbrăcați cu puf galben ca puii de găină, dar mici, parcă erau șapte gogoși de mătase, și au început să umble prin grâu după mâncare. Prepelița prindea câte o furnică, ori câte o lăcustă, le-o fărâmițea în bucățele mici, și ei, pic! pic! pic! cu cioculețele lor, o mâncau numaidecât. Și erau

frumoși, cuminți și ascultători; se plimbau primprejurul mamei lor și când îi striga: "Pitpalac!" repede veneau lângă ea. Odată, prin iunie, când au venit țărani să secere grâul, ăl mai mare dintre pui n-a alergat repede la chemarea mă-sii, și cum nu știa să zboare, haț! l-a prins un flăcău sub căciulă. Ce frică a pățit când s-a simțit strâns în palma flăcăului, numai el a știut; îi bătea inima ca ceasornicul meu din buzunar; dar a avut noroc de un țăran bătrân, care s-a rugat pentru el:

— Lasă-l jos, mă Marine, că e păcat de el, moare. Nu-l vezi că de-abia e cât luleaua?!

Când s-a văzut scăpat, fugi speriat la prepeliță să-i spuie ce-a pățit. Ea l-a luat, l-a mângâiat și i-a spus:

— Vezi ce va să zică să nu mă ascuți? Când te-oi face mare, o să faci cum vei vrea tu, dar acum, că ești mic, să nu ieși niciodată din vorba mea, că poți să pățești și mai rău.

Și așa trăiau acolo liniștiți și fericiți. Din seceratul grâului și din ridicarea snopilor se scuturaseră pe miriște o groază de boabe cu care se hrăneau și, măcar că nu era vreo apă prin apropiere, nu sufereau de sete, că beau dimineața picături de rouă de pe firele de iarbă. Ziua, când era căldură mare, stăteau la umbră în lăstar; după-amiaza, când se potolea vipia, ieșeau cu toții pe miriște; iar în nopțile răcoroase se adunau grămadă, ca sub un cort, sub aripile ocrotitoare ale prepeliței.

LIBRIS | We know books

Încet-încet puful de pe ei s-a schimbat în fulgi și în pene, și cu ajutorul mamei lor au început să zboare. Lecțiile de zbor se făceau dimineața spre răsăritul soarelui, când se îngâna ziua cu noaptea, și seara în amurg, căci ziua era primejdios din pricina hereților, care dădeau târcoale pe deasupra miriștii.

Mama lor îi așeza la rând și îi întreba: “Gata?” “Da”, răspundeau ei. “Una, două, trei!” Și când zicea “trei”, frrr! zburau cu toții de la marginea lăstarului tocmai colo lângă cantonul de pe șosea și tot așa îndărăt. Și mama lor le spunea că-i învață să zboare pentru o călătorie lungă, pe care trebuiau s-o facă în curând, când o trece vara. “Și o să zburăm pe sus de tot, zile și nopți, și o să vedem dedesubtul nostru orașe mari și râuri, și marea”.

Într-o după-amiază pe la sfârșitul lui august, pe când puii se jucau frumos în miriște împrejurul prepeleței, aud o căruță venind și oprindu-se în drumeagul de pe marginea lăstarului. Au ridicat toți în sus capetele cu ochișorii ca niște mărgelile negre și ascultau. “Nero! Înapoi!” s-a auzit un glas strigând. Puii n-au priceput; dar mama lor, care înțelesese că e un vânător, a rămas încremenită.

Scăparea lor era lăstarul, dar tocmai dintr-acolo venea vânătorul. După o clipă de socoteală, le-a poruncit să se pitulească jos, lipiți cu pământul, și cu niciun preț să nu se miște.

— Eu o să zbor; voi să rămâneți nemișcați; care

zboară, e pierdut. Ați înțeles?

Puii au clipit din ochi c-au înțeles și au rămas așteptând în tăcere. Se auzea fâșâitul unui câine care alerga prin miriște și din când în când glasul omului:

— Unde fugi? Înapoi, Nero!

Fâșâitul se apropie - uitate câinele: a rămas împietrit cu o labă în sus, cu ochii țintă înspre ei.

— Nu vă mișcați, le șoptește prepelița și se strecoară binișor mai departe. Câinele pășește încet după ea. Se apropie grăbit și vânătorul. Uite-l: piciorul lui e acum așa de aproape de ei, încât văd cum i se urcă o furnică pe carâmbul cizmei. Vai! cum le bate inima. După câteva clipe prepelița zboară ras cu pământul, la doi pași de botul câinelui, care o urmărește; vânătorul se depărtează strigând: "Înapoi! Înapoi!" Nu poate trage, de frică să nu-și împuște câinele; dar prepelița se preface așa de bine că e rănită, încât câinele vrea cu orice preț s-o prindă; iar când socotește ea că e în afară de bătaia puștii, zboară repede spre lăstar. În vremea asta puiul ăl mai mare, în loc să stea nemișcat ca frații lui, după cum le poruncise mă-sa, zboară; vânătorul îi aude pârâitul zborului, se întoarce și trage. Era cam departe. O singură alică l-a ajuns la aripă. N-a picat, a putut zbura până în lăstar; dar acolo, de la mișcarea aripii, osul - la început numai plesnit - s-a crăpat de tot, și puiul a căzut cu o aripă moartă. Vânătorul, cunoscând desimea lăstarului și văzând că trăsesse într-un pui, nu s-a luat după dânsul, socotind că nu

face truda de a-l căuta prin lăstar. Ceilalți pui nu s-au mișcat din locul unde-i lăsase prepelița. Ascultau în tăcere. Din când în când se auzeau pocnete de pușcă și glasul vânătorului strigând “Apporte!” Mai târziu căruța s-a îndepărtat înspre vânător pe drumeagul lăstarului; încet-încet pocnetele și strigătele s-au pierdut, s-au stins, și în tăcerea serii care se lăsa nu se mai auzea decât cântecul greierilor; iar când s-a înnoptat și răsărea luna dinspre Cornățel, au auzit deslușit glasul mamei lor chemându-i din capul miriștii: “Pitpalac! Pitpalac!” Repede au zburat înspre ea și au găsit-o. Ea i-a numărat: lipsea unul.

— Unde e nenea?

— Nu știm, a zburat.

Atunci prepelița disperată a început să-l strige tare, mai tare, ascultând din toate părțile. Din lăstar i-a răspuns un glas stins: “Piu! piu!”... Când l-a găsit, când i-a văzut aripa ruptă, a înțeles că era pierdut; dar și-a ascuns durerea, ca să nu-l deznădăjduiască pe el... De atunci au început zile triste pentru bietul pui; se uita cu ochii plânși cum frații lui se învățau la zbor dimineața și seara; iar noaptea, când ceilalți adormeau sub aripa mamei, el o întreba cu spaimă:

— Mamă, nu e așa că o să mă fac bine? Nu e așa c-o să merg și eu să-mi arăți cetăți mari și râuri, și marea?

— Da, mamă, răspundea prepelița, silindu-se să nu plângă.

LIBRIS | we know books

Și a trecut vara. Au venit țărani cu plugurile de au arat miriștea; prepelița s-a mutat cu puii într-un lan de porumb de alături; dar peste câtăva vreme au venit oamenii de au cules porumbul, au tăiat cocenii și au întors locul; atunci s-a mutat în niște pârloage din marginea lăstarului. În locul zilelor mari și frumoase au venit zile mici și posomorâte, a început să cadă bruma și să se rărească frunza lăstarului. Pe înserate se vedeau rândunici întârziate zburând în rasul pământului, ori pâlcuri de alte păsări călătoare, iar în tăcerea nopților friguroase se auzeau strigătele cocorilor, mergând toate în aceeași parte, către miazăzi. În inima bieteii prepelițe era o luptă sfâșietoare. Ar fi vrut să se rupă în două: jumătate să plece cu copiii sănătoși, care sufereau de frigul toamnei înaintate, iar jumătate să rămâie cu puiul schilod, care se agăța de ea cu disperare. Suflarea dușmănoasă a crivățului, pornită fără veste într-o zi, a hotărât-o. Decât să-i moară toți puii, mai bine numai unul - și fără să se uite înapoi, ca să nu-i slăbească hotărârea, a zburat cu puii zdraveni, pe când ăl rănit striga cu deznădejde:

— Nu mă lăsați! Nu mă lăsați!

A încercat să se târască după ei, dar n-a putut, și a rămas în loc, urmărindu-i cu ochii până au pierit în zarea dinspre miazăzi. Peste trei zile, toată preajma era îmbrăcată în haina albă și rece a iernii. După o ninsoare cu viscol, urma un senin ca sticla, aducând cu dânsul un ger aprig. La marginea lăstarului, un pui de

prepelită, cu aripa ruptă, stă zgribuliv de frig. După durerile grozave de până adineaori, urmează acum o piroteală plăcută. Prin mintea lui fulgeră crâmpie de vedenii... miriște... un carâmb de cizmă pe care se urcă o furnică... aripa caldă a mamei. Se clatină într-o parte și într-alta, și pică mort, cu degetele ghearei împreunate ca pentru închinăciune.